

EPISTULA LEONINA XXXVII

PERIODICUM LATINĒ SCRIPTUM,
QUOD ĒDITUR
E DOMO EDITORIĀ INTERRETIALI
CUI NOMEN EST
LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.com/>

N.B.! EPISTULAS LEONINAS ACCIPIS **GRATIS** ET **SINE ULLĀ OBLIGATIONE**. NAM LEO LATINUS PUTAT HOMINIBUS LATINAM LINGUAM DISCENTIBUS AUT DOCENTIBUS CORDI ESSE VERBA LATINA. SI TAMEN TALES EPISTULAS ACCIPERE NON VIS, RESCRIBE HOC NOBIS: TUM STATIM NOMEN TUUM EX INDICE ACCEPTORUM TOLLEMUS.

HŌC TEMPORE DUO FERĒ MILIA HOMINUM LATINĒ DOCTORUM ACCIPIUNT EPISTULAS LEONINAS ELECTRONICĒ MISSAS. EPISTULAS LEONINAS I-XXXVI INVENIES IN INTERRETI SUB HAC INSCRIPTIONE, QUAE SEQUITUR:

<http://ephemeris.alcuinus.net/leonina.php>

MAXIMĒ ID CURAMUS, UT COPIAM VERBORUM LATINORUM CONVENIENTER AUGEAMUS ET TEXTŪS MODERNOS CUIUSVIS ARGUMENTI QUAM OPTIMĒ IN LATINUM SERMONEM CONVERTAMUS.

ROGATUR, UT MANUSCRIPTA MITTANTUR VIĀ ELECTRONICĀ.
MENDA SIVE GRAMMATICA SIVE METRICA, QUOAD FIERI
POTEST, TACITĒ TOLLUNTUR.

**EN HABES EPISTULAM LEONINAM TRICESIMAM SEPTIMAM !
ARGUMENTA**

SENTENTIOLA FRANCISCI BACONIS – NOVUS ORGANISMUS AB HOMINE CREATUS (*Craig Venter*) – **MYTHI GRAECORUM (XXIII): - VOCABULA DOMESTICA (VI) – INDEX ARCHITECTONICUS A IOANNE CAROLO ROSSI CONFECTUS.**

LEO LATINUS OMNIBUS HOMINIBUS LATINITATEM AMANTIBUS SAL.PLUR.DIC. S.V.B.E.E.V.

Cara Lectrix, Care Lector,

valdê gaudeo, quod mihi licet Tibi offerre Epistulam Leoninam tricesimam septimam.

Haec Epistula incohatur verbis illustribus, quae fecit Franciscus Bacon Britannus illustris, qui scripsit «Novum Organon».

Secundo loco legas, quaeso, de re mirâ et vix credibili: de novo organismo ab ipso homine creato. Licetne homini personam gerere creatoris? Lège et mirare et cognosce opera et optata Craigii Venterii Americani biologi et creatoris diei octavi...

Tertio loco invenies Mythorum Graecorum partem vicesimam tertiam (XXIII) et Vocabulorum domesticorum sextam (VI).

Denique valdê vehementerque gaudeo, quod Te certiolem facere mihi licet de indice architectonico, quem nobis benignê misit Ioannes Carolus Rossi architectus Mediolanensis et defensor Latinitatis vivae optimê meritus.

Cara Lectrix, care Lector, congaude mecum de hac Epistulâ Leoninâ et pancraticê vale et perge nobis favere!

**Nicolaus Groß
LEO LATINUS**

<http://www.leolatinus.com/>

d.Saturni, 26.º m.lunii, a.2010

ET IPSA SCIENTIA POTESTAS EST.

FRANCIS BACON

(1561-1626)

cfr Francis Bacon, *Meditationes sacrae*, 1597, 11 *Nam et ipsa scientia potestas est.*
 De inscriptione imaginis superiore, quae est *MONITI MELIORA*, cfr *VERG.Aeneis* 3.188
cedamus Phoebus et moniti meliora sequamur.

"Ut faciant ea, quae nos volumus"

Scriptis Cinthia Briseño, in Latinum convertit Nicolaus Groß

Nunc homines sciunt creare animantia. Scientistae cum Craigio Ventero (*Craig Venter*) cooperati fabricaverunt organismum artificialem: computatro constructum, in laboratorio animatum. Investigator famosus sperat huic animanti novo fore qualitates inauditas – profecto Craigius Venter visioni suae propinquior est quam umquam antea.

Et die octavo Craigius Venter creavit vitam artificialem.

Iste vir estne competitor Dei? Estne alter *Frankenstein*? Hoc quaeritur, ex quo Venter primum omnium visiones suas investigationis geneticae verbis expressit – ipse respondet se non gerere personam Dei. Se non creare vitam funditus novam. Se nihil facere nisi ūti iis, quae natura sibi praebeat. Materiis vitae. Elementis ipsius ADN (acidi dyoxyribonucleinici = DNA). Quae sumpta a se novâ ratione componi.

Nunc Venter hoc denuo fecit. Eius scientistis contigit, ut primum omnium crearent bacterium heredio artificiali instructum – i.e. animans artificiale. Americani investigatores Instituti Craigii Venterii Rockvillensis in periodico scientifico, c.t. „*Science*“, referunt se fabricavisse bacterium ad vivendum aptum genomate omnino artificiali instructum. Idem describunt, quomodo gena cuiusdam bacterii e particulis heredii singulis reconstruxerint et genoma artificiale hōc modo exortum imposuerint in aliam speciem bacterii. Inde effectum esse, ut heredium cellulae originale repelleretur. Loco heredii originalis cellulam captam nullas substantias fabricasse nisi eas, quarum programma inesset genomati artificiali. Ita exortam esse cellulam, quae regeretur a genomate alieno – talem cellulam investigatores appellant „syntheticam“.

Quid valet haec creatura Craigii Venterii novissima? Licet Venter non fecerit experimentum iusculi primigenii, de quo multi somniant: i.e. illud conamen eventūs reconstruendi, quibus per multos miliones annorum prima omnium animantia exorta sunt. Tamen agitur de magno progressu biologiae syntheticae facto.

Agitur de experimento gravissimo, quod spectat ad ipsius ADN bases, quae appellantur A, T, G, C. Quae abbreviaturae valent moleculas adenini et thymini et guanini et cytosini. Primus organismus Venterii artificialis in computatro personali exortus est e sequentiâ unius ferê milionis parium adenini et thymini pariumque guanini et cytosini. Machinâ effectum est, ut ex hōc programme evaderet molecula ipsius ADN artificialis.

Longê quidem abest, quin cellulâ bacterii denique exorta sit organismus, qui operetur ad libitum investigatorum neve sit animans funditus novum – at est cellula synthetica ad vivendum apta, quae suo marte potest prolem propagare.

"Ut faciant ea, quae nos volumus"

Aliquando in quodam colloquio cum diurnariis Speculi Hammaburgensis facto Craigius Venter dixit se velle animantia artificialia fabricare «certê non ita, ut omnia ingredientia coniciamus et quatiemus et ictu fulminis animemus, certê non ita». His verbis sensit se nolle personam gerere Dei. At illis basibus A, G, C, T adhibitis Venter factus est unus e patribus biologiae syntheticae. Qui studuit elementis vitae pernoscendis, qui lêgit in herediis organismorum numerabilium, quorum nôtas explicavit, a primi bacterii heredio, quod quindecim annis ante perquisivit, usque ad genoma humanum, quod quinque tantum annis post indagavit. Nunc autem rebus cognitis proficiscitur ad novos organismos creandos.

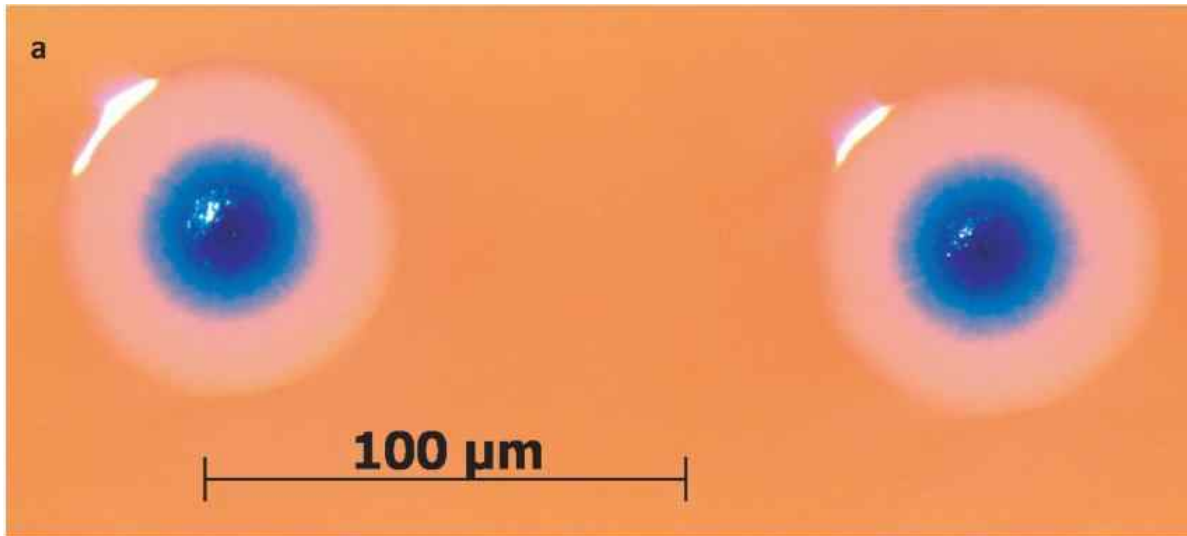
"Ut faciant ea, quae nos volumus" – sic dicit de generibus animantium artificialibus – iisque verbis describit incepta biologiae syntheticae, quae pridem facta est pars investigationis ingens, visionesque audaces, quibus affecti sunt biologi hanc disciplinam tractantes. Iidem enim creare volunt structuras biologicas organismosve minores, velut bacteria, quae sunt novis qualitatibus a naturâ alienis.

Hac in disciplinâ scientiarum cooperantur biologi moleculares et chemistae et biotechnologi et scientistae informationis et specialistae computatrales et ingeniarii. Paulatim et gradatim ex hac disciplinâ scientificâ fiet pars oeconomiae prorsus nova, cuius rudimenta iam nunc florent. Venter ipse est praeceptor negotiationis, cui nomen est *Synthetic Genomics*, ad quam augendam pecuniae dantur copiosae.

Crescitne e scientiis ingens res industrialis?

Aliquando fortasse fiet, ut apud hanc negotiationem mandentur genomata ad amussim confecta. Investigatores sperant talibus genomatis solutum iri problemata verê *globalia, velut problema energiae mundanae.

Quidni creentur gena, quorum ope organismus fabricet *biocausima (*theod. Biokraftstoffe*)? Complexus mercatorius, cui nomen est „*Exxon Mobil*“, ut hanc cogitationem ad effectum adduceret, iam aliquot centum miliones dolariorum dedit negotiationi Venterianae „*Synthetic Genomics*“. Venter hac pecuniâ utitur ad algas perquirendas, quas e luce solari et carboneo dioxydato causima fabricaturas esse sperat.

Ecce cultura bacterii, cui nomen est *Mycoplasma mycoides*: Hic cumulus caeruleus constat ex aliquot centum cellulis singulis, quarum genoma in hyalo reagentiali creatum est ex basibus ipsius acidi dysoxyribonucleinici (ADN = DNA).

Hôc modo fortasse fieri poterit, ut carboneum dioxydatum nocens illud gasum *viridarianum, quod nos abundantissimê flamus in atmosphaeram terrestrem, subito fiat novus fons causimorum.

Antequam hoc fieri poterit, transierint multi anni vel decennia. At aliquando exstabit genus algarum artificiale, quo carboneum dioxydatum efficacius pertractabitur quam genera naturalia – hoc quidem multis hominibus rei peritis est persuasissimum.

Talibus organismis mutabitur oeconomia globalis. Nova medicamenta, benzinum purum, materiae quae a se ipsis reparantur, diagnostica: Vix aliquid exstat, de quo fabricando designatores genomatum nondum deliberaverint.

Si tardissimê, ex illo tempore, quo explicatae sunt nôtæ genomatis humani, de Craigii Venterii inventionibus inauditis magna est dissensio hominum. Venter ipse demonstrat se huius difficultatis esse conscium. Se non ignorare scrupulos morales. Venter vult vituperationes anticipare: Gregem suum scientificum annis nonagenariis iam posterioribus tractasse quaestiones morales – ipse dicit hoc factum esse iam ante prima experimenta creandi.

Ecce investigatores *Craig Venter* (a sinistris) et *Hamilton Smith* (a dextris): Bacterium artificiale non est experimentum iusculi primigenii, de quo multi somniant: illud i.e. illud conamen eventus reconstruendi, quibus per multos miliones annorum prima omnium animantia exorta sunt. Tamen agitur de magno progressu biologiae syntheticae facto.

Ex illo tempore labores gregis Venteriani certis spatiis temporis interiectis iterum iterumque ratione ethicâ perquiruntur. Normae autem internationales, quomodo tractanda est talis technologia maioris periculi, adhuc non exstant. Index autem relationum perquirendi est longus. Non est quidem verisimile hoc sufficere ad omnes vituperatorum dubitationes atque sollicitationes tollendas. At evolutio pergit fieri. Et Craigi Venter pergit eandem participare.

SYMBOLAM SPECULI HAMMABURGENSIS
DE CRAIGII VENTERI
PRIMO ORGANISMO ARTIFICIALI

THEODISCE SCRIPTUM
IN LATINUM CONVERTIT

LEO LATINUS

NICOLAUS GROSS

<http://www.leolatinus.com/>

MYTHI GRAECORUM (XXII):

Medea promittit se Argonautis adfuturam esse.

Mythi Classicae Antiquitatis a Gustavo Schwab Theodiscê narrati, a Nicolao Groß Latinê redditi.

Medea Argonautis promittit se adiuturam esse

His rebus a sorore interrogatis virgo erubuit et pudore impedîta est, ne respondêret; modo verba ei versabantur in primoribus labris, modo refugiebant in pectus intimum. Tandem amore tantum animum cepit, ut callidê diceret: »Chalciope, sollicitor, ne pater filios tuos sine morâ interficiat unâ cum viris alienis. Talia mihi praedicuntur somnio gravi; utinam deus aliqui prohibeat, ne ĩdem expleatur.« Tum soror correptus

est timore intolerabili: »Hac ipsâ de causâ«, inquit, »vêni ad te et obsecro te, ut mihi adsis contra patrem agentis. Si negaveris, unâ cum filiis meis interfectis etiam ex Orco circa te volitabo furia!« Chalciope autem ambabus manibus genua Medeae amplexa caput iniecit gremio sororis; ambae sorores flebant amariter. Deinde Medea: »Quidnam, soror« inquit »loqueris de furiis? Per caelum et terram tibi iuro: Quaecumque facere potero, ut servem filios tuos, libenter faciam.« »Si ita est« soror inquit, »fieri etiam poterit, ut liberorum meorum causâ peregrino illi des qualemcumque fraudem, qua ille pugnam horribilem feliciter superet; nam Argos filius meus ab illo missus me obsecrat, ut hospiti auxilium petam a te«.

Haec audiens virgo se digito caelum attigisse putavit, facies eius pulchra erubuit, oculis nitentibus per momentum temporis calîgo offusa est, et in haec verba erupit: »Chalciope, Aurora ne pergat oculis meis lucêre, nisi vita tui tuorumque filiorum mihi est res praecipua. Memini enim te, ut mater toties mihi narrabat, unâ cum illis mammasti, cum essem infantula; itaque te non solum amo ut soror, sed etiam ut filia. Cras primâ luce ibo ad templum Hecatae, ut ex illo loco afferam res magicas peregrino dandas, quibus tauri placentur.« Tum cubiculo sororis relicto Chalciope filiis nuntiavit rem exoptatam.

Per totam noctem Medea secum ipsa vehementer luctata est. »Num nimia sum pollicita«, intra se loquebatur, »licetne mihi tantum facinus committere viri peregrini causâ? Mene illum sine testibus spectare, tangere – quae fiant necesse est, si quidem fraus ad effectum adducenda est? Faciam, illum servabo; abeat lîber, quocumque vult: at eo die, quo pugnam feliciter perfecerit, ego moriar. Aut laqueo aut veneno liberer a vitâ mihi exosâ. – At num hîc modo servabor, nonne per totam Colchidem me persecûtur mala fama, qua dicar domum meam infamasse, viri alieni gratiâ mortua esse?« Talia in animo volvens abiit cistulam allatura, cui inerant medicamenta et salutifera et mortifera. Quam genubus impositam iam aperuerat, ut gustaret venena mortifera; tum menti Medeae obversatae sunt omnia vitae incitamenta et delectamenta amabilia, omnes ludendi sociae; sol ei videbatur pulchrior quam antea, correpta est metu mortis inevitabili; Medea cistulam humi deposuit. Animus eius mutatus erat a lunone, Iasonis servatrice. Medea impatienter exspectabat auroram, ut subsidia magica promissa afferret et cum iisdem adiret heroem amatum.

MYTHUM ARGONAUTARUM

**A GUSTAVO SCHWAB NARRATUM
IN LATINUM CONVERTIT**

LEO LATINUS

NICOLAUS GROSS

<http://www.leolatinus.com/>

VOCABULA DOMESTICA (VI)

ex Orbe Picto pentaglotto excerpta et Latinê reddita

CORBEIL, Jean-Claude/ARCHAMBAULT, Ariane: PONS Bildwörter-buch Deutsch-Englisch-Französisch-Spanisch-Italienisch. Stuttgart etc. (Ernst Klett Sprachen) 2003.

In hōc Orbe Picto mirabili 35.000 (triginta quinque milia) notionum imaginibus sunt illustrata et quinque linguis Europaeis denominata: Theodiscâ et Anglicâ et Francogallicâ et Hispanicâ et Italicâ. Nos autem coepimus addere vocabula Latina, quorum hōc loco praebeamus partem earum sextam, quae spectant ad res domesticas (VII. DOMESTICA). Provinciae rerum, quarum imagines et vocabula in Klettiani Orbis Picti paginis 920 (nongentis viginti) inveniuntur, sunt hae quae sequuntur:

I.ASTRONOMIA – II. TERRA – III.REGNUM PLANTARUM – IV.REGNUM ANIMALIUM – V.HOMO – VI.NUTRIMENTA ET INSTRUMENTA COQUINARIA – VII.DOMESTICA – VIII.PLASSATIO DOMESTICA ET OPERA HORTULANA – IX.VESTIMENTA – X.INSTRUMENTA PERSONALIA – XI.ARS ET ARCHITECTURA – XII.COMMUNICATIO ET INSTRUMENTA GRAPHEICA – XIII.TRANSPORTUS ET VEHICULA – XIV.ENERGIA – XV.SCIENTIAE – XVI.ATHLETICA ET LUDICRA.

Babae, quanta copia! quanta ubertas! quanta multiplicitas! Qui Orbis Pictus etiam lexicographis Latinitatis recentioris est aurifodina et cornu copiae. Nam iidem vocabulis linguarum, praesertim Romanicarum, in eodem indicatis usi saepe perfacile inveniunt vocabulum Latinissimum. En cara Lectrix, care Lector, habeas sextam partem domesticam huius enchiridii singularis vocabulis Latinis ditificatam (VOCABULA DOMESTICA VI = VII. DOMESTICA VI).

Nicolaus Groß
LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.com/>

p.258 Warmluft-system mit Zwangsumlauf	forced warm-air system	bouche soufflage	de	entrada de aire caliente	bocchetta di immissione	systema aëris calidi immittendi
Abzweigkanal	branch duct	gaine dérivation	de	conducto secundario	condotto di derivazione	conductus dērivātiōnis
Umluft	return air	reprise d'air		recuperación de aire	condotti dell' aria di ritorno	conductus aëris refluentis
Heizkessel	furnace	générateur d'air chaud		generador de aire caliente	generatore d'aria calda	*generātrum aëris calidi
Mischkammer	plenum	plénium		plenum	camera di pressione	cella mixtōria
Hauptverteilung	main duct	gaine principale		conducto principal	condotto principale	conductus prīncipālis

Bogen	elbow	coude	codo	gomito	cubitum, -ī n.
Kanalabschnitt	wall stack section	conduit de distribution vertical	conducto de distribución vertical	condotto di distribuzione verticale	conductus distribūtiōnis verticālis
Regulierklappe	damper	registre de réglage	rejilla regulable	registro di regolazione	valvula rēgulābilis
Warmluftaustritt	warm-air outlet	bouche de soufflage	entrada di aire caliente	bocchetta di immissione	ēmissārium āēris calidi
Elektrischer Heizkessel	electric furnace	générateur d'air chaud électrique	generador eléctrico de aire caliente	generatore d'aria calda elettrico	*generātrum āēris calidi ēlectricum
Warmluftaustritt	warm-air outflow	sortie d'air chaud	salida di aire caliente	efflusso dell' aria calda	effluxus āēris calidi
Umluft	return air	reprise d'air	recuperación de aire	condotto dell' aria di ritorno	conductus āēris refluentis
Filter	filter	filtre à air	filtro	filtro	cōlum, -ī n.
Revisionstür	access panel	panneau d'accès	panel de acceso	pannello di accesso	foris accessōria
Gebläse	blower	ventilateur	ventilador	ventilatore	*ventilātrum, -ī n.
Gebläsemotor	blower motor	moteur	motor del ventilador	motore del ventilatore	*mōtrum *ventilātrī
Stromanschluss	mains connection	entrée électrique	conexión eléctrica	collegamento elettrico	conexiō *ēlectrica
Heizelement	heating element	élément de chauffe	elemento calorifero	elemento riscaldante	elementum calōriferum
Mischkammer	plenum	plénium	plenum	camera di pressione	cella mixtōria
verschiedene Abzüge (Digestorien)	types of outlets	types de bouches	tipos de rejillas	tipi di bocchette	genera *dīgestrōrum
Lüftungsgitter	skirting outlet	bouche de soufflage	rejilla de piso	bocchetta di immissione	*dīgestrum immissōrium
Wandgitter	wall grille	bouche d'extraction	rejilla de pared	bocchette di estrazione	*dīgestrum parietāle
Deckendurchlass	ceiling outlet	bouche à induction	rejilla de techo	bocchetta a soffitto	*dīgestrum laqueārium
p.259 Warmwasser- heizung mit Zwangsumlauf	pumped hot- water system	installation à eau-chaude	sistema de agua caliente a presión	impianto di riscaldamento ad acqua calda	systema aquae calidae pressōrium
Heizkörper	radiator	radiateur	radiador	radiatore	*radiātrum, -ī n.
Steigleitung Rücklauf	branch return pipe	colonne descendante	tubería descendente	colonna di ritorno	tubus *redituālis secundārius
Rücklauf	main return pipe	canalisation de retour	tubería de retorno	tubazione di ritorno	tubus *redituālis prīncipālis

Heizkessel	boiler	chaudière	caldera	caldaia	ahēnum caldārium
Umwälzpumpe	circulating pump	pompe de circulation	bomba de circulación	pompa di circolazione	antlia circulatiōnis
Ausdehnungsgefäß	expansion tank	vase d'expansion	tanque de expansión	vaso di espansione	vās expānsiōnis
Vorlauf	main supply pipe	canalisation d'alimentation	surtidor principal	tubazione andata	tubus supplendī prīncipālis
Steigleitung Vorlauf	branch supply pipe	colonne ascendante	tubería ascendente	colonna di andata	tubus supplendī secundārius
Ölbrenner	oil burner	brûleur à mazout	calentador de petróleo	bruciatore per combustibile liquido	fornāx oleāria
Zündtransformator	ignition transformer	transformateur	transformador de ignición	trasformatore di accensione	*trānsfōrmātrum accēnsivum
Temperaturregler	heat control	contrôle thermique	control de temperatura	regolatore della temperatura	*rēgulāmentum temperātūrae
Elektromotor	electric motor	moteur électrique	motor eléctrico	motore elettrico	*mōtrum ēlectricum
Gebälse	fan	ventilateur	ventilador	Ventilatore	*ventilātrum, -ī n.
Ölzufuhr	oil supply	arrivée du mazout	tubo de suministro de petróleo	arrivo del combustibile	supplēmentum petroleī
Ölpumpe	oil pump	pompe	bomba de petroleo	pompa del combustibile	antlia oleāria
Ölzufuhr	oil feed pipe	canalisation d'alimentation	tubo de suministro de petróleo	condotto di alimentazione del combustibile	tubus petroleī supplendī
Zünderlektrode	igniting electrode	électrode d'allumage	electrodos de encendido	elettrodo di accensione	*ēlectrodus accēnsīva
Düse	nozzle	gicleur	boquilla	ugello	mamilla, -ae f. [OLD 1070 s.v. mamilla...2 A small nozzle or spout. Si...in eam (sc.fistulam) mamillas inposueris tenues, qua eructent aquam...VARRO rust. 3.14.2; cfr gr. μαστός]
Zuluft	air tube	manchon	tubo de aire	condotto dell'aria	tubus āeris
Heizkessel	boiler	chaudière	caldera	caldaia	ahēnum caldārium
Abgasrohr	chimney	cheminée	chimenea	camino	camīnus, -ī m.
Sicherheitsventil	pressure relief valve	soupape de sûreté	válvula de alivio	valvola sicurezza	valvula sēcūritātis
Verkleidung	casing	caisson	armazón	involucro	loricātiō, -ōnis f.
Wärmedämmung	insulation	isolant	aislamiento	isolante termico	*īnsulāmentum thermicum
Thermometer	aquastat	aquastat	manómetro	termostato	thermometrum

				dell'acqua	aquārium
Heizelement	heating element	élément de chauffe	elemento calorífero	elemento riscaldante	elementum calōiferum
Wärmetauscher	heat exchanger	échangeur de chaleur	distribuidor de calor	scambiatore de calore	*distribūtrum calōris
Durchzugsöffnung	draught hole	regard	aspirador de aire	foro di tiraggio	*spīrāculum, -ī n.
Brennraum	combustion space	chambre de combustion	cámara de combustión	focolare	cella combustōria
Brenner	burner	brûleur	quemador	bruciatore	fornāx, -ācis f.
Zuluft	air tube	manchon	tubo de aire	condotto dell'aria	tubus āēris
Plattenheizkörper	gilled-tube radiator	radiateur à colonnes	radiador tubular	radiatore a colonne	*radiātrum columnāre
Regulierventil	regulating valve	valve de réglage	válvula de regulación	valvola di regolazione	valvula *rēgulātōria
Rücklaufverschraubung	hot-water outlet	sortie d'eau chaude	salida de agua caliente	uscita dell'acqua calda	exitus aquae calidae
Konvektor	gill	colonne de radiateur	tubo	aletta	columna *radiātrī
Entlüftungsventil	bleeder valve	purgeur	válvula de purga	valvola di sfogo dell'aria	valvula āēris ēmittendī
Abdeckung	covering grille	grille d'habillage	rejilla	grilla di rivestimento	loricātiō, -ōnis f.
p.260 Wärmepumpe	heat pump	pompe à chaleur	sistema de bomba de calor	pompa di calore	antlia calōris
Zuluftkanal	supply duct	gaine de distribution	manga de distribución	condotto di alimentazione	ductus distribūtīvus
Anlage für Innenaufstellung	indoor unit	module intérieur	unidad interior	impianto interno	apparātus interior
Kältemittelleitung	refrigerant tubing	liaison frigorifique	tubería de refrigeración	tubo del refrigerante	tubus refrigerātōrius
Stromanschluss	mains connection	liaison électrique	conexión eléctrica	collegamento elettrico	connexus ēlectricus
Kältemittelleitung	refrigerant tubing	liaison frigorifique	tubería de refrigeración	tubo del refrigerante	tubus refrigerātōrius
Kompressor	compressor	compresseur	compresor	compressore	compressōrium, -ī n.
Anlage für Außen-aufstellung	outdoor unit	module extérieur	unidad exterior	impianto esterno	apparātus exterior
Ventilator	fan	ventilateur hélicoïde	ventilador	ventilatore	*ventilātrum, -īn.
Sicherungsautomat	circuit breaker	disjoncteur	interruptor automático	interruttore automatico	*interruptrum automaticum

Zusatz-Heizung	auxiliary heating	chauffage d'appoint	calefacción auxiliar	mezzi integrativi di riscaldamento	calefactōrium auxiliāre
Elektrokonvektor	floor-level electric convector	plinthe chauffante électrique	radiador eléctrico	termoconvettore	*convectrum ēlectricum
Thermostat	thermostat	thermostat	termostato	termostato	*thermostatum, -ī n.
Rippe	fin	ailette	aleta	aletta radiante	*ālula *convectrī
Deflektor	deflector	défecteur	deflector	deflettore	*dēflectrum, -ī n.
Konvektor	convector heater	convecteur	radiador de convección	convettore	*convectrum, -ī n.
Luftaustrittsöffnung	outlet grille	grillage	rejilla de salida	griglia di uscita dell'aria	exitus āēris
Gehäuse	casing	carter	cubierta	involucro di copertura	involucrum, -ī n.
Heizlüfter	fan heater	radiateur soufflant	ventilador de aire caliente	termoventilatore	*ventilātrum āēris calentis
Heizstrahler	radiant heater	radiateur rayonnant	calefactor eléctrico a infrarrojos	stufa radiante	fornāx *radiātōria
ölgefüllter Heizstrahler	oil-filled radiator	radiateur bain d'huile	calefactor de aceite	radiatore elettrico a olio	fornāx oleī *radiātōria

**Haec vocabula domestica
excerpsit et in Latinum convertit**

**Nicolaus Groß
LEO LATINUS**

<http://www.leolatinus.com/>

Proxima pars sequetur: VOCABULA DOMESTICA VII

EPISTULA IOANNIS CAROLI ROSSI

ARCHITECTI MEDIOLANENSIS

Solent, Nicolae mi, pergratae epistulae leoninae tuae afferri, ex quibus non modo magnam capio voluptatem, sed occasionem lexicon meum ditandi facile arripio. Non omnia, verum ut fatear, probare mihi videor, quae tu proposuisti – scis enim emunctoris naris esse interdum nos Italos...- sed valde acribeian tuam laudo et industriam et curam in

discutiendis omne genus libris. Velim ergo, ut aliquatenus laborem tuum, si fas est, pensem, tibi indiculum subiungere vocabulorum, quae, Vitruvio plerumque adhibito sed nonnulla de meo penu deprompsi, ex italico in latinum ante nonnullos annos converteram: agitur scilicet de munere meo architecti. In iis reperies quomodo graduum mensurae praecipuae a Vitruvio significantur: quas enim tu, certe certis innixus fundamentis, proposuisti – altitudinem (alzata, steigung) et partem calcabilem (pedata, trittstufe)- Vitruvius easdem crassitudinem et retractionem appellat.

Haec cupiebam tecum paucis, cujus meminisse semper gratum, etsi inter nos abhinc quadraginta annos vidimus neque umquam posthac... Perge igitur in inceptis tuis, quae laus summa sequatur oportet. Vale basilice!

Tuus Joannes Carolus

Joannes Carolus Rossi

IOANNES CAROLVS ROSSI ARCHITECTVS * MEDIOLANI * IN AEDIBVS IUXTA VIAM A MOSCOVIA NVMERO XIII SIGNATIS

INDICVLVS

Nonnulla vocabula ab architectis vel structoribus italibus usitata, quae, adhibitis etiam Vitruvii libris, latine reddi probabiliter possunt.

Alzata (dei gradini d'una scala) crassitudo, idinis, f; Vitruv. passim.

Antincendio contra incendium. E.g. contra incendium liquor; - - instrumentum; -- antlia. *Syn:* materia chemica extingtoria; sabulum extingtorium; tutamina (tutamentum, tutatio) ab ignis periculo; Vitruv. VI, VI, 5: " ... ut ab ignis periculo sint villae tutiores".

Bugnato eminentes expressiones; Vitruv. IV, IV, 4; *Syn:* opus tumidum; opus buniatum [^v ex *bunia*, quo vocabulo Gallicano antiquitus trunci umore tumentes, tum apud Italos corbes vimineae significabantur, in quarum similitudinem murorum eminentes expressiones deformari coeptae sunt].

Catasto tabulae censoriae.

Composizione temperatio, temperatura.

Concentrico (adi); uno eodemque centro circumductus; *Syn:* idem centrum habens (Bad.); **cerchi** - orbis circumducti maiores minoribus; Sen. ep. 1, 12, 6; rotundationes infinitae; Vitruv. V, III, 6.

Contrafforte 1 anteris, idis, f; *Syn:* erisma, ae, f; Vitruv. VI, VIII, 6. 2 munimentum, i, n; Caes., *Gall.*, 2, 17, 4: " Nervi, ut melius se defenderent, effecerant, ut instar muri hae saepes munimentum praeberent". 3 mons prominens, m.

Contratto di compravendita tabella emptionis.

Costipamento e spianamento del terreno locus congestitius ad libramentum, Vitruvius III, IV, 2.

Credibilità professionale (avere-) quod quis profitetur scire, id creditur; Vitruvius III, praef., 1.

Dosaggio dosis mensuratio, f; **Syn:** materiae temperatura; Vitruvius II, V, 1: "efficiet materiae temperaturam ad usum meliorem"; Vitruvius VII, VI, 1 "nonnulli (colores) ex aliis rebus tractationibus aut mixtionum temperaturis compositi perficiuntur."

Eliminate le impurità relictis stercorebus; Vitruvius VII IX 1.

Effetto pittorico graphicoterus aspectus, m; Vitruvius IV, IV, 4: "graphicotera in aspectu delectatio".

Finiture expolitiones.

Frammenti sparsi particulae errabundae; Vitruvius IV, praef. 1.

Gioco laxatio, onis, f; (techn.); **avere un - di due pollici** duorum digitorum habere laxationem. Vitruvius IV, VII, 4.

Giunto commisura, ae f; **Syn:** conglutinatio, f; iunctura f; - **verticale** coagmentum, i, n; [in re aedificatoria]. Vitruvius II, VIII, 1: "reticulatum... in omnes partes dissoluta habet cubilia et coagmenta." - **orizzontale** cubile, is, n; Vitruvius II, VIII, 1: "reticulatum... in omnes partes dissoluta habet cubilia et coagmenta." **A giunti alternati** alternis coagmentis, abl. abs.

Graficamente grammicis rationibus, abl.; Vitruvius IX, I, 5.

Intonaco rustico e lisciatura (stendere sulle pareti) parietes quam asperrime trullizentur, postea autem supra, trullisatione subarescente, deformentur directiones harenati.

Legge urbanistica lex urbicaria de locis aedificandis

Natura morta xenia; "pictores ea, quae mittebantur hospitibus, picturis imitantes xenia appellaverunt"; Vitruvius VI VII 4. Recentiores proponunt "natura inanima" vel "inanima, orum".

Navata centrale mediana testudo; Vitruvius V I 6.

Parapetto pluteum, i, n.

Parquet contabulatum, i n.

Piano regolatore generale Urbis forma directoria

Piastrella di graniglia scutulum granatum

Piastrella di ceramica smaltata favum fictile crustatum.

Piloti pilum, i, n; **edificio a** - aedificium pilatim actum. Vitruvius VI, VIII, 4.

Pedata (dei gradini d'una scala) retractio, onis, f; Vitruvius passim.

Pendenza fastigium, n. **Syn:** libramentum fastigatum. - **del 10%** fastigium in centena metra denum centimetrum. Vitruvius VII, I, 6 "pavimentum... fastigium habens in pedes denos digitos binos". - **fra il 10 ed il 12 per cento** fastigium in centena metra nec minus denis, nec plus duodenis centimetris. Vitruvius VIII, VI, 1 "solum rivi libramenta habeat fastigata ne minus in centenos pedes sicilico ne plus semipede". - **naturale** libramenti proprietas, f. Vitruvius VIII, III, 3 "capita fontium... residunt et restituuntur in libramenti proprietatem." **Variazione di** - declinatio libramenti.

Orientamento regio; Vitruvius V 1.

Professionalità sollertia, ae, f; Vitruvius passim.

Rubinetto espitomium.

Quota 1 pars, partis, f; *Syn:* portio, onis, f; collatio, onis, f; collecta, ae, f. 2 altitudo, dinis, f. *Syn:* libra, ae, f; Egger; libramentum, i, n; - **naturale** libramenti proprietas; Vitr. VIII, III, 3; **alla - stabilita** ad libramentum quod constitum est, sive quod futurum est.

Riempimento fartura, f.

Rivestimento lorica, ae, f. Vitr. VII, I, 4. *Syn:* loricatorio, onis, f; Vitr. VII,I, 5; corium,i, n; Vitr. VII, III, 6. - **protettivo** obstans lorica; Vitr. VII, IX, 4.

Sfiati nares, colliquiaria.

Spessore costante aequa crassitudo.

Terrazza maenianum.

Telaio iugum,i, n; *Syn:* tela, ae, f; (in re textili). Quadrum, i, n; (in re lignaria).

Replum, i, n; *Syn:* antepagmentum, i, n; (in portis vel fenestris).

Trattamenti tractationes.

Trave lamellare trabes compactilis, f. [etsi recens in usum inductae sunt eiusmodi trabes, quae constant ex tabulis ligneis glutine inter se arte conexis, tamen apte vetere vocabulo designari possunt: cfr. Vitr. IV, VII, 4.].

Unità di misura mensurarum rationes.

Hunc indicem vocabulorum, quae spectant ad architecturam, pro suâ scientiâ et peritiâ et humanitate nobis misit IOANNES CAROLUS ROSSI architectus Mediolanensis, ex plus quadraginta annis defensor Latinitatis vivae maxime strenuus.

LEO LATINUS

<http://www.leolatinus.com/>